

Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Wydział Nauk o Zdrowiu

PIEŁĘGNIARSTWO POLSKIE

POLISH NURSING

Nr 1(27)

Poznań 2008

SPIS TREŚCI

<i>Od Redaktora</i>	5	<i>Piotr Stepniak: Zdrowie a rozwój instytucji socjalno-readaptacyjnych w Europie Zachodniej</i>	70
PRACE ORYGINALNE			
<i>Wojciech Kapala, Paweł Rucki: Mężczyźni w polskim pielęgniarstwie. Jak widzą i oceniają swój zawód polscy pielęgniarze</i>	7	<i>Aneta Czerwiak, Karol Ćwik: Zasadność działań public relations w zakładach opieki zdrowotnej</i>	77
<i>Mieczysława Wyderka: Co badane kobiety wiedzą na temat okresu przekwitania</i>	14	<i>Barbara Gugala: Udział pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z mózgowym porażeniem leczonym toksyną botulinową</i>	81
<i>Dorota Kochman, Małgorzata Lykowska: Satysfakcja pacjenta z opieki medycznej w placówkach chirurgicznych</i>	19	SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI	
<i>Renata Jabłońska, Wojciech Beuth: Subiektywne wyznaczniki jakości życia chorych z dyskopatią</i>	29	<i>Forum studenckie</i>	
<i>Dorota Kaszuba, Michał Wierzchowiecki: Edukacja chorych z przewlekłą niewydolnością serca. Poznański program wielodyscyplinarnej opieki nad chorymi z niewydolnością serca – obserwacja roczna</i>	35	<i>Wojciech Strzelecki, Michał Mandeki: Sprawozdanie z działalności Studenckiego Psychologicznego Koła Naukowego</i>	84
<i>Julianna Paluch, Wojciech Strzelecki: Ocena świadomości potocznej na temat zawodu pielęgniarki i zawodu położnej</i>	38	VARIA	
PRACE POGLĄDOWE			
<i>Kinga Żurawska vel Dziurawiec, Jolanta Górąjek-Jóźwik, Wiesława Ciechanowicz: Edukacja pacjenta na rzecz rozumienia istoty dotyku w opiece</i>	45	<i>Bogusław Stelcer, Wojciech Strzelecki, Marcin Cybulski, Michał Mandeki: Sprawozdanie z konferencji „Wzorzec etyki medycznej w świetle życia i dzieła Alberta Schweitzera”</i>	86
<i>Maria Danuta Głowacka, Agnieszka Majchrowska: Badanie satysfakcji zawodowej kadr pielęgniarских. Cele i praktyczne metody zastosowania</i>	50	<i>Wojciech Strzelecki, Marta Czarnecka, Marcin Cybulski, Maja Strzelecka, Michał Mandeki: Sprawozdanie z konferencji „Psychologia w medycynie”</i>	88
<i>Dorota Kochman: Koncepcje teoretyczne jakości życia</i>	55	RECENZJE	
<i>Lidia Lewandowska, Zygmunt Adamski: Opieka pielęgniariska nad chorym z chorobą owrzodzeniową podudzi</i>	59	<i>Joanna Zdanowska: Recenzja książki pt. „Zdrowie społeczne, edukacja, zarządzanie” pod red. M.D. Głowackiej i E. Mojs. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Komunikacji i Zarządzania w Poznaniu, Poznań 2007</i>	92
<i>Maria Danuta Głowacka, Piotr Czajka: Rola i funkcjonowanie systemu identyfikacji wizualnej w działalności zakładu opieki zdrowotnej</i>	66		

CONTENTS

<i>Editorial</i>	6		
ORIGINAL PAPERS			
<i>Wojciech Kapala, Paweł Rucki</i> : Polish male nurses. How do they perceive and assess their profession	7	<i>Maria Danuta Głowacka, Piotr Czajka</i> : The role and functioning of the corporate design system in health care institutions	66
<i>Mieczysława Wyderka</i> : What do the women in the study know about the menopause cycle	14	<i>Piotr Stępiak</i> : Health and the development of social readaptation institutions in western Europe	70
<i>Dorota Kochman, Małgorzata Łykowska</i> : The patient's satisfaction with medical care in surgical posts	19	<i>Aneta Czerwiak, Karol Ćwik</i> : The legitimacy of public relations activities in health care institutions	77
<i>Renata Jabłońska, Wojciech Beuth</i> : Subjective indicators of discopathy sick patients' quality of life	29	<i>Barbara Gugala</i> : Nurse's role in the care of a child with cerebral palsy treated with botulin toxin	81
<i>Dorota Kaszuba, Michał Wierchowicki</i> : Education of patients with chronic heart failure. Programme of multidisciplinary care for patients with heart failure in Poznań	35	REPORT FROM CONFERENCE	
<i>Julianna Paluch, Wojciech Strzelecki</i> : Evaluation of common awareness about the nursing and midwife occupations	38	<i>Student's forum</i>	
REVIEW PAPERS		<i>Wojciech Strzelecki, Michał Mandecki</i> : A report on the activity of students' psychology research group of Poznan University of Medical Sciences	84
<i>Kinga Żurawska vel Dziurawiec, Jolanta Górąjek-Jóźwik, Wiesława Ciechanowicz</i> : Patient's education on the understanding of the role of touch in care	45	<i>Bogusław Stelcer, Wojciech Strzelecki, Marcin Cybulski, Michał Mandecki</i> : A pattern of medical ethics in the light of Albert Schweitzer's life and work – a conference report	86
<i>Maria Danuta Głowacka, Agnieszka Majchrowska</i> : Research on occupational satisfaction of the nursing staff aims and practical methods of application	50	<i>Wojciech Strzelecki, Marta Czarnecka, Marcin Cybulski, Maja Strzelecka, Michał Mandecki</i> : Psychology in medicine – conference report	88
<i>Dorota Kochman</i> : Theoretical concepts of quality of life	55	REVIEWS	
<i>Lidia Lewandowska, Zygmunt Adamski</i> : Nursing care of patients with leg ulcers	59	<i>Joanna Zdanowska</i> : „Social health – education and management” – a review. Social health – education and management. M.D. Głowacka and E. Mojs [eds], WSKiZ PRESS, POZNAŃ 2007	92

Od Redaktora

Szanowni Czytelnicy,

Numer, który przekazujemy Państwu przedstawia prace oryginalne oraz poglądowe z zakresu szeroko rozumianej opieki nad pacjentem oraz profilaktyki i promocji zdrowia.

Tak szeroki zakres problematyki tym bardziej cieszy, iż autorami nadesłanych prac są pielęgniarki.

W obecnym numerze chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na zagadnienia oceny dokonywanej przez mężczyzn dotyczącej zawodu pielęgniarskiego, a także świadomości społecznej na temat zawodu, wiedzy pielęgniarki i położnej, wiedzy dotyczącej przekwitania oraz subiektywne oceny jakości opieki i jakości życia chorych.

Przedstawiona powyżej problematyka została zweryfikowana empirycznie i przedstawiona na tle aktualnej wiedzy w tym zakresie.

W drugiej części numeru zaprezentowano prace poglądowe dotyczące organizacji i zarządzania w ochronie zdrowia (artykuł M.D. Głowackiej i P. Czajki), a także prace z zakresu specyficznych problemów wynikających z relacji opiekuńczej pacjent – pielęgniarka (Dziurawiec, Górąjek-Jóźwik, Ciechanowicz).

Autorka D. Kochman przedstawiła z kolei naukową syntezę wiedzy z zakresu jakości życia.

Tak jak zapowiadaliśmy, otwieramy łamy naszego czasopisma dla aktywności naukowej studentów.

Tym razem prezentują się studenci kierunku Zdrowie Publiczne Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu.

W części *Varia* prezentujemy także sprawozdanie z konferencji „Wzorzec etyki medycznej w świetle życia i dzieła Alberta Schweitzera”.

Wreszcie Joanna Zdanowska zaprasza do lektury monografii autorek: Głowacka i Mojs pt. „Zdrowie społeczne – edukacja i zarządzanie”.

Mamy nadzieję, że pierwszy numer Pielęgniarstwa Polskiego wydawany w 2008 roku będzie dla Państwa ważną lekturą oraz inspiracją zarówno w praktyce klinicznej, jak i w badaniach.

Być może zaowocuje także podjęciem nowych wyzwań naukowych.

*Prof. UM dr hab. Maria Danuta Głowacka
Redaktor Naczelny*

*Dr Ewa Mojs
Sekretarz Naukowy*

Editor's note

Dear readers,

The current issue of our quarterly includes original papers and review articles on patient care, prevention and health promotion in the wide meaning of these terms. The wide range of interests is good news, especially in view of the fact that the articles were written by nurses.

In the current issue I would like to draw your attention to the problems connected with job satisfaction assessment by male nurses and midhusbands, knowledge about menopause in the society as well as to subjective evaluation of quality of care and patients' quality of life. To add, the problems mentioned above were empirically verified and discussed in the light of recent findings.

The second half of the current issue contains review articles on management and administration in health care (i.e. the article by Głowacka and Czajka) as well as papers on specific problems arising from caring relation between the patient and the nurse (Dziurawiec, Górajek-Jóźwik, Ciechanowicz). Furthermore, D. Kochman gave a review of current findings on quality of life.

As we announced before, our quarterly remains open to student researchers. This time you have an opportunity to read a presentation by students of Health Science of our University of Medical Sciences. In *Varia* you can find a report from the conference on a pattern of medical ethics in the light of Albert Schweitzer's life and work. Finally, Joanna Zdanowska invites you to read the monograph by Głowacka and Mojs "Social health – education and management". I hope the first 2008 issue of Polish Nursing will be both an important item on your reading list, an inspiration in clinical practice and in research and an incentive to start new research projects.

*Professor Maria Danuta Głowacka, PhD
Editor In Chief*

*Ewa Mojs, PhD
Scientific Secretary*

MEŹCZYŹNI W POLSKIM PIELEŃNIARSTWIE. JAK WIDZĄ I OCENIAJĄ SWÓJ ZAWÓD POLSCY PIELEŃNIARZE

POLISH MALE NURSES. HOW DO THEY PERCEIVE AND ASSESS THEIR PROFESSION

WOJCIECH KAPAŁA, PAWEŁ RUCKI

*Oddział Chirurgii Ogólnej „B” i Urazów Wielonarządowych z Pododdziałem Chirurgii Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej
Szpital Wojewódzki w Poznaniu

Ordynator: dr n. med. Jerzy Skrobisz

** Klinika Nowotworów Tkanek Miękkich i Kości Instytutu Onkologii w Warszawie

Kierownik: dr hab. med. Włodzimierz Ruke

Streszczenie

Celem pracy było ustalenie jak pielęgniarze oceniają pracę w zespole pielęgniarstwie, tj. z kobietami, zapytanie pielęgniarzy, czy ich zdaniem, pielęgniarz powinien mieć jakieś określone cechy osobowości, aby móc dobrze wykonywać ten zawód, czy pielęgniarze uważają wybór swojego zawodu za słuszny, czy ponownie (gdyby mieli taką możliwość) wybraliby pielęgniarstwo za swoją profesję oraz czy widzą dla mężczyzn przyszłość w tym zawodzie. Badania przeprowadzono na grupie 80 pielęgniarzy w miesiącach maj-październik 2004 roku. Badania przeprowadzono wśród pielęgniarzy z różnych grup pod względem wykształcenia, stażu zawodowego i miejsca pracy. Do badania zastosowano kwestionariusz własnego autorstwa, który zawierał w sumie 17 pytań. Pielęgniarki pracę w zespole pielęgniarstwie oceniają najczęściej dobrze (43,75%) i przeciętnie (42,5%). Prawie połowa pielęgniarzy (43,75%) jest zdania, że mężczyzna powinien mieć określone cechy osobowości, czy predyspozycje, żeby wykonywać pracę pielęgniarza, ¼ pielęgniarzy (25%) twierdzi natomiast, że nie jest to konieczne. Zdecydowana większość pielęgniarzy (85%) uważa wybór swojego zawodu za słuszny. 3/5 pielęgniarzy (58,75%) wybrałaby pielęgniarstwo ponownie za swój zawód, gdyby jeszcze raz mieli taką możliwość, zaś 1/3 pielęgniarzy (27,5%) nie zrobiłaby tego. Prawie połowa pielęgniarzy (47,5%) jest zdania, że nie widzi przyszłości dla mężczyzn w pielęgniarstwie, jednak ponad 1/3 pielęgniarzy (38,75%) twierdzi, że widzi przyszłość i określoną perspektywę dla mężczyzn w tym zawodzie.

Słowa kluczowe: pielęgniarz, mężczyzna, kariera, problemy zawodowe.

Summary

The aim of the study was to establish how male nurses assess their work with female staff and to ask respondents if, in their opinion, male nurses should have specific traits of character for work in nursing. We also wanted to know if male nurses think that their choice was appropriate, if they would choose again (if they had that possibility) nursing as their profession and if they see the possibility to make career in nursing in the future. The target population were 80 male registered nurses in Poland with various level of education, professional experience and place of work. The authors conducted the study from May until October 2004, using a self-report survey as the data collecting tool. The questionnaire contained 17 questions. Male nurses mostly assessed that their work in nursing team was good (43,75%) or satisfactory (42,5%). Almost half of the respondents (43,75%) said that men should have specific traits of character for work in nursing, however, ¼ male nurses (25%) say that specific traits of character are not important. Most of them (85%) think that their choice of the profession was appropriate. 3/5 male nurses (58,75%) would choose nursing again if they had that possibility, but 1/3 (27,5%) wouldn't do that. Almost half of the respondents (47,5%) think that there is the future for male nurses, however, 1/3 (38,75%) say that there is no future perspective for career in this profession.

Key words: Career choice, male nurses, professional problems.

CO BADANE KOBIETY WIEDZĄ NA TEMAT OKRESU PRZEKWITANIA

WHAT DO THE WOMEN IN THE STUDY KNOW ABOUT THE MENOPAUSE CYCLE

MIECZYŚLAWA WYDERKA

Pielęgniarstwo

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi

Wojewódzki Specjalistyczny Szpitala im. Madurowicza w Łodzi

Kierownik: dr n. med. Małgorzata Wojciechowska

Streszczenie

Łączną analizą objęto 615 kobiet zamieszkujących na terenie miasta Łodzi. Zebrany materiał został podzielony na trzy grupy: nauczycielki, pielęgniarki i położne, kobiety niepracujące z wykształceniem podstawowym i zasadniczym. Z badań wynika, że poziom wykształcenia badanych kobiet ma istotne znaczenie na znajomość pojęcia menopauza, objawów okresu przekwitania, zrozumienie braku hormonów żeńskich w organizmie i stosowanie hormonalnej terapii zastępczej. Najlepszą znajomością badanego tematu wykazały się położne pracujące w lecznictwie otwartym. 21,9% nauczycielek, 19% pielęgniarek i położnych oraz 9% kobiet niepracujących, stosowało hormonalną terapię zastępczą. 90,1% nauczycielek stwierdziło, że ich wiedza jest powierzchowna i wymaga uzupełnień. Podobnego zdania było 85,5% kobiet z wykształceniem podstawowym i zasadniczym, 63,1% badanych pielęgniarek i położnych i 16,7% położnych pracujących w lecznictwie otwartym.

Słowa kluczowe: menopauza, hormonalna terapia zastępcza, wiedza kobiety, objawy wypadowe.

Summary

The entire analysis included 615 women living in the city of Lodz. The gathered material has been divided into three groups: teachers, nurses and midwives and unemployed women with basic education. My research shows that the educational level of the inquired women has a major influence on their knowledge about the notion of menopause and its symptoms, understanding the lack of feminine hormones in the body and the use of hormonal substitute therapy. Midwives working in open health care proved to have the most extensive knowledge about the research theme. 21,9% of the teachers, 19% of the nurses and midwives and 9% of the unemployed women have used hormonal substitute therapy. Moreover, 33% of the midwives working in open therapy have used replacement therapy, which represents the largest group among the questioned women. 90,1% of the teachers stated that their knowledge was superficial and requires completion. Similar opinions were stated by 85,5% of the women with basic education, 63,1% of the nurses and midwives and 16,7% of the midwives working in open health care.

Key words: menopause, hormonal replacement therapy, knowledge women, menopausal symptoms.

SATYSFAKCJA PACJENTA Z OPIEKI MEDYCZNEJ W PLACÓWKACH CHIRURGICZNYCH

THE PATIENT'S SATISFACTION WITH MEDICAL CARE IN SURGICAL POSTS

DOROTA KOCHMAN, MAŁGORZATA ŁYKOWSKA

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna we Włocławku
Wydział Pedagogiki i Nauk o Zdrowiu
Dziekan: dr Ireneusz Pyrzyk

Streszczenie

We współczesnym świecie, w którym bardzo dużo mówi się o konkurencji, problem jakości stał się jednym z najważniejszych zagadnień. Nowoczesna organizacja, bez względu na rodzaj prowadzonej działalności, powinna stawiać na jakość. To ona właśnie staje się podstawą skutecznego prowadzenia działalności i jest nie tylko czynnikiem sukcesu rynkowego, ale też wyznacznikiem kultury.

Zakłady opieki zdrowotnej to organizacje, dla których zainteresowanie jak najwyższą jakością świadczonych usług powinno być sprawą priorytetową. Jakość usług medycznych, bowiem ma bezpośrednie przełożenie na zdrowie i życie pacjenta.

Celem pracy jest Ocena jakości opieki medycznej świadczonej w poradniach / oddziałach zabiegowych w opinii pacjentów.

Słowa kluczowe: jakość opieki, satysfakcja pacjenta, placówka chirurgiczna.

Summary

The problem of quality became one of the most important questions in present world which is concerned very about competition. The modern organization, regardless of activity, should focus on quality because it becomes the basis of effective leadership. Moreover, it is not factor of marketable success only, but also a determinant of culture.

Health care institutions are organizations, for which the quality of tested services should be a preference matter because the quality of medical services has a direct influence on health and the patient's life.

The aim of work was the evaluation of quality of medical care tested at surgical posts in the patient's opinion.

Key words: quality of care, the patient's satisfaction, surgical post.

SUBIEKTYWNE WYZNACZNIKI JAKOŚCI ŻYCIA CHORYCH Z DYSKOPATIA

SUBJECTIVE INDICATORS OF DISCOPATHY SICK PATIENTS' QUALITY OF LIFE

RENATA JABŁOŃSKA¹, WOJCIECH BEUTH²

¹Zakład Pielęgniarstwa Neurologicznego i Neurochirurgicznego CM UMK w Bydgoszczy
p.o. Kierownika: dr n. med. Robert Ślusarz

²Katedra i Klinika Neurochirurgii i Neurotraumatologii CM UMK w Bydgoszczy
Kierownik: dr hab. n. med. Wojciech Beuth, prof. UMK

Streszczenie

Wraz z intensywnym rozwojem badań nad jakością życia w naukach o zdrowiu, jak i w naukach medycznych pojawia się potrzeba oceny jakości życia chorych z dyskopatią. Celem przeprowadzonych badań było poznanie czynników wpływających na jakość życia z punktu widzenia tychże pacjentów. **Material i metoda:** Przebadano 30 pacjentów z dyskopatią kręgosłupa lędźwiowego lub szyjnego, Do badań wykorzystano ankietę własnej konstrukcji, składającą się z 21 pytań. Pytania 1–16 oraz 21 opatrzone zostały skalą Likerta, a pytania 17–21 koncentrowały się wokół zmiennych socjodemograficznych. **Wyniki:** 86,6% badanych jest zadowolonych z percepcji swojej jakości życia. Do głównych determinantów jakości życia ankietowani zaliczyli czynniki związane z chorobą. Wśród wyznaczników jakości życia mających mniejszy wpływ respondentzi wymienili styl życia.

Słowa kluczowe: jakość życia, dyskopia.

Summary

With the intensive growth of research on quality of life in health and medical science comes the need of assessment of discopathy patients' quality of life. The aim of the research was the cognition of factors influencing the quality of life from the patients' point of view. **Material and methods:** 30 patients suffering from the lumbar and cervical spine discopathy have been examined. For this examination a special survey consisting of 21 questions was prepared and carried out. The questions from 1 to 16 and question 21 were provided with Likert Scale whereas questions from 17 to 21 were concentrated on socio-demographic variables. **The results** are as following: 86, 6% of the examined patients are satisfied with the perception of they life quality. To the main determinants of life quality the respondents counted the factors connected with the illness. Among the indicators of life qualities which have smaller influence the respondents mentioned the lifestyle. They mentioned lifestyle.

Key words: life quality, discopathy.

**EDUKACJA CHORYCH Z PRZEWLEKŁĄ NIEWYDOLNOŚCIĄ SERCA.
POZNAŃSKI PROGRAM WIELODYSZYPLINARNEJ OPIEKI
NAD CHORYMI Z NIEWYDOLNOŚCIĄ SERCA – OBSERWACJA ROCZNA**

*EDUCATION OF PATIENTS WITH CHRONIC HEART FAILURE.
PROGRAMME OF MULTIDISCIPLINARY CARE FOR PATIENTS WITH HEART FAILURE IN POZNAŃ*

DOROTA KASZUBA¹, MICHAŁ WIERZCHOWIECKI²

¹Katedra Profilaktyki Zdrowotnej

²II Klinika Kardiologii Katedry Kardiologii

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Kierownik Kliniki¹: prof. dr hab. n. med. Jacek Wysocki

Kierownik Kliniki²: prof. dr hab. n. med. Michał Wierzchowiecki

Streszczenie

Wprowadzenie przez II Klinikę Kardiologii Katedry Kardiologii Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu nowego Programu Wielodyscyplinarnej Opieki nad Chorymi z Niewydolnością Serca miało na celu optymalizację leczenia oraz wszechstronną edukację pacjentów z przewlekłą niewydolnością serca i ich rodzin/opiekunów.

Celem pracy było określenie wpływu Programu na jakość życia (QoL), samokontrolę („self-care”) oraz częstość hospitalizacji.

Materiał i metody: Badaniu poddano 80 chorych, objętych opieką wielospecjalistyczną (lekarz kardiolog, pielęgniarka, fizjoterapeuta, psycholog), prowadzoną w ramach Poradni Niewydolności Serca oraz 80 chorych z grupy kontrolnej pozostających pod wyłączną kontrolą lekarza rodzinnego przez 12 miesięcy. Podstawowym zadaniem programu była edukacja chorych i ich rodzin prowadzona głównie przez specjalnie wyszkoloną pielęgniarkę.

Wyniki: Po upływie roku zaobserwowano istotne zwiększenie wskaźnika jakości życia (QoL) w grupie objętej opieką wielodyscyplinarną w stosunku do stanu wyjściowego, niż w grupie objętej opieką rutynową, znamienne niższy wskaźnik „self-care” w grupie opieki wielodyscyplinarnej, skrócenie czasu trwania wszystkich hospitalizacji oraz hospitalizacji z powodu niewydolności serca w porównaniu z grupą objętą opieką rutynową.

Wnioski: Działania edukacyjne prowadzone w ramach Programu Opieki Wielodyscyplinarnej u chorych z niewydolnością serca miały korzystny wpływ na jakość życia, samokontrolę chorych oraz częstość hospitalizacji. Programy takie wymagają wdrożenia w całym kraju.

Słowa kluczowe: pielęgniarka, niewydolność serca, edukacja, opieka wielodyscyplinarna.

Summary

Introduction: The Programme of multidisciplinary care (MDC) for patients with chronic heart failure (CHF) was introduced by the 2nd Department of Cardiology Medical University in Poznań to evaluate the usefulness of such new approach.

Aim: The main goal of the programme was to estimate the effect of education of patients and their families on quality of life (QoL), self-care (SC) and rehospitalization.

Methods: 80 patients subjected to educational programme, managed mainly by specially trained heart failure nurse (HF-nurse) and 80 controls, managed by general practitioner were evaluated at the beginning of study and after 12 months follow-up.

Results: After one year follow-up QoL and SC scores in the MDC group were significantly reduced in comparison with the controls ($p < 0,001$). In the MDC group of patients Significant decrease of hospital readmissions number (37%, $p < 0,005$) was also observed.

Conclusions: One-year educational programme managed in the course of MDC in patients with CHF demonstrated significant improvement in QoL, and SC, lower readmission rate was also found. In our opinion there is necessity to organize such kind core nationwide.

Key words: nurse, heart failure, education, multidisciplinary care.

OCENA ŚWIADOMOŚCI POTOCZNEJ NA TEMAT ZAWODU PIELEŃNIARKI I ZAWODU POŁOŻNEJ

EVALUATION OF COMMON AWARENESS ABOUT THE NURSING AND MIDWIFE OCCUPATIONS

JULIANNA PALUCH*, WOJCIECH STRZELECKI**

*Zdrowie Publiczne, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Studenckie Psychologiczne Koło Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu

**Zakład Psychologii Klinicznej, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Kierownik: dr n. biol. Ewa Mojs

Streszczenie

Na podstawie publikacji dotyczących zawodów pielęgniarstwa i położnictwa oraz opinii respondentów biorących udział w badaniu, autorzy podjęli próbę charakterystyki zawodu pielęgniarstwa i położnictwa oraz określenia i porównania świadomości potocznej na temat tych zawodów. W badaniach posłużono się metodą sondażu diagnostycznego. Wykorzystaną techniką badawczą była ankieta, natomiast narzędziem badawczym był kwestionariusz ankiety. Badania wykazały, iż świadomość potoczna na temat pielęgniarstwa i położnictwa jest znaczna, choć często zawody te odbierane są równoznacznie. W opiniach na temat pielęgniarstwa widać większy nacisk na profesjonalizm, natomiast zawód położnictwa oceniono jako bardziej prestiżowy.

Słowa kluczowe: pielęgniarstwo, położnictwo, zawód, świadomość potoczna.

Summary

Based on publications on nursing and midwife occupations, and the opinions of respondents participating in the survey, the authors have attempted to characterize the nursing and midwife career, and also to determine and compare common awareness about these occupations. The study was carried out using the method of diagnostic survey. The research technique used was a survey, however, the research tool was a survey questionnaire. The studies showed that common awareness about nurses and midwives is substantial, although these occupations are often considered equivalent. In the opinions about nurses a larger emphasis on professionalism can be observed, whilst the midwife occupation has been assessed as being more prestigious.

Key words: nurse, midwife, occupation, common awareness.

EDUKACJA PACJENTA NA RZECZ ROZUMIENIA ISTOTY DOTYKU W OPIECE

PATIENT'S EDUCATION ON THE UNDERSTANDING OF THE ROLE OF TOUCH IN CARE

KINGA ŻURAWSKA VEL DZIURAWIEC, JOLANTA GÓRAJEK-JÓŻWIK, WIESŁAWA CIECHANIEWICZ

Katedra Rozwoju Pielęgniarstwa
Akademia Medyczna im. Prof. Feliksa Skubiszewskiego w Lublinie
Kierownik: prof. dr hab. Irena Wrońska
Zakład Teorii Pielęgniarstwa
p.o. Kierownika: dr n. przyr. Jolanta Górajek-Jóźwik

Streszczenie

Ważnym elementem opieki pielęgniarstwa, wykraczającym poza działania doraźne takie jak: informowanie, doradzanie lub wyjaśnianie jest edukacja pacjenta. Jest to proces mający na celu kształtowanie u pacjenta poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie. Jest to również proces, którego treścią jest przygotowanie podopiecznego do współpracy w procesie edukacji. Realizowanie teoretycznych założeń procesu edukacji możliwe jest dzięki podstawowej umiejętności jaką jest komunikowanie z podmiotem opieki. Świadoma komunikacja ukierunkowana na pomaganie w podejmowaniu decyzji związanych ze zdrowiem jest niczym innym jak edukacją. Jednym z elementów komunikacji z pacjentem oraz bezpośredniej opieki pielęgniarstwa jest dotyk. Pielęgniarstwo od lat interesuje się dotykiem, tak w teorii, jak i praktyce. Dostępne piśmiennictwo oraz praktyka wskazują, że ten element powinien stanowić przedmiot edukacji pacjentów prowadzonej przez osoby profesjonalnie zajmujące się opieką. Praca ma charakter teoretyczny. Jej celem jest ukazanie zakresu i charakteru edukacji pacjenta w temacie dotyku wykorzystywanego w opiece.

Słowa kluczowe: edukacja, dotyk, dotyk w opiece.

Summary

The important element of nursing care going beyond temporary work such as informing and advising is the patient's education. It is the process focused building patient's responsibility for his own health. It is also a process in which patient is prepared to co-operate in education process. Realizing the theoretical foundations of education process is possible than to basic skill namely is the communication with the subject of care. Conscious communication is focused else on decision making connected with health is nothing but education. The touch is one of the elements of communication with a patient. For years nursing professionals have been touch, interested in theory and in practice. Accessible literature and practice show, that this element should make up the object of the patients' education leading by person professionally interested in care. The paper is a review article has theoretical character. The aim of that work is to show the range and character of the patient's education in touch used in care.

Key words: education, touch, touch in care.

BADANIE SATYSFAKCJI ZAWODOWEJ KADR PIELĘGNIARSKICH. CELE I PRAKTYCZNE METODY ZASTOSOWANIA

RESEARCH ON OCCUPATIONAL SATISFACTION OF THE NURSING STAFF AIMS AND PRACTICAL METHODS OF APPLICATION

MARIA DANUTA GŁOWACKA, AGNIESZKA MAJCHROWSKA

Katedra Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Kierownik: prof. UM dr hab. Maria Danuta Głowacka

Streszczenie

Aktualne warunki gospodarki rynkowej coraz odważniej wkraczającej w sektor ochrony zdrowia oraz zmiany otoczenia sprawiają, iż oczekiwania pacjentów nieustannie wzrastają. Wymaga to dostosowania usług do indywidualnych potrzeb i wymagań ich odbiorców. Specyfika usług zdrowotnych powoduje, iż satysfakcja ostatecznego odbiorcy uzależniona jest nie tylko od technologii, ale przede wszystkim od ludzi efektywnie i umiejętnie ją wykorzystujących. To pracownicy decydują o sukcesie organizacji. Jednak warunkiem jego osiągnięcia jest usatysfakcjonowany pracownik. W sytuacji sektora ochrony zdrowia, pielęgniarka staje się dostawcą najbardziej elementarnej i podstawowej usługi, dlatego tak ważne wydaje się jej zadowolenie z wykonywanej pracy. Docelowo pielęgniarki jako niezastąpiona siła każdej jednostki ochrony zdrowia powinny mieć pozytywny stosunek do powierzonych im zadań, otoczenia pracy oraz innych współpracowników oraz towarzyszące mu uczucie zadowolenia. Dlatego tak istotne wydają się badania mające na celu określenie poziomu satysfakcji wspomnianej grupy zawodowej. Ewaluacja poziomu satysfakcji dostarcza menedżerom, danych ukazujących tożsamość organizacji oraz informacji wiążących się z czynnikami wpływającymi na stan satysfakcji pracowników. Badania tego rodzaju mogą przynieść różnorodne informacje, w zależności od potrzeb, celów badania oraz zastosowanej metody badawczej, której wybór warunkowany jest czynnikami związanymi z kosztem przeprowadzenia badania, liczebnością badanej grupy, oczekiwaniami w stosunku do dokładności uzyskanych danych czy też kulturą organizacyjną jednostki. Najpowszechniej stosowane metody ankietyzacji kadr, pozwalają kierownictwu wyeliminować niekorzystne odczucia i zagrożenia pracowników oraz wzmacniać te, które w istotny sposób wpływają na wzrost zadowolenia z wykonywanej pracy.

Słowa kluczowe: satysfakcja zawodowa, kadry pielęgniarskie, zaangażowanie, klient wewnętrzny, efektywność.

Summary

Present conditions of market economy, which is stepping into the health protection sector, as well as environmental changes result in the increase of patients' demands. This requires adjusting services to individual needs and demands. Specification of health services causes the fact that the final receiver's satisfaction depends not only on technology but above all on people using it effectively and skillfully. There are the employees who decide about the success of an organization. So is a satisfied employee is the only way achieve it. In the health care sector, the nurse becomes the supplier of the most elementary and basic service and therefore her job satisfaction seems to be of such great importance. Objectively, nurses, as the irreplaceable force of each unit of health protection, should have a positive attitude towards then tasks, their work environment and other colleagues. That is why research evaluation of the level of satisfaction of the above-mentioned professional group seems to be vital.

Evaluation of the level of satisfaction supplies the managers with data on the identity of the organization and with the information factors influencing of employees' satisfaction. This type of research may provide various information, depending on the needs, goals of the survey and on the research method applied, whose choice is contingent with the factors connected with the cost of the research, number of the respondents, expectations towards the accuracy of the received data and organizational culture of the unit. The most widely used methods of the straw poll of the staff, allow the management to eliminate the unfavorable feelings and threats to the employees and to strengthen feelings that influence the increase of employees' job satisfaction considerably.

Key phrases: job satisfaction, nursing staff, engagement, inner client, effectiveness.

KONCEPCJE TEORETYCZNE JAKOŚCI ŻYCIA

THEORETICAL CONCEPTS OF QUALITY OF LIFE

DOROTA KOCHMAN

Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna we Włocławku
Wydział Pedagogiki i Nauk o Zdrowiu
Kierownik: dr Ireneusz Pyrzyk

Streszczenie

Dla przeciętnego człowieka jakość życia wiąże się nierozdzielnie ze zdrowiem, udanym życiem rodzinnym, poczuciem własnej wartości, dobrymi kontaktami społecznymi, umiejętnością radzenia sobie w sytuacjach trudnych, poczuciem bezpieczeństwa. Jakość życia jest, więc zdeterminowana wszystkimi czynnikami, których zaspokojenie pozwala jednostce na poczucie spełnienia i motywację do działania. W pracy zaprezentowano koncepcje teoretyczne związane z jakością życia. W pracy uwzględniono również stopniową ewaluację pojęcia „jakość życia” poczynając od – „dobrobytu i szczęścia”, kończąc na jakości życia zależnej od stanu zdrowia.

Słowa kluczowe: jakość życia, satysfakcja z życia, jakość życia zależna od stanu zdrowia.

Summary

The quality of life is connected with health, a successful family life, self-esteem, good social contacts, competence in difficult situations, the feeling of security. So, the quality of life is determined by all factors, determining self-fulfilment. The theoretical conceptions, connected with quality of life are presented in the study. The gradual evaluation of notion of „quality of life” was considered, beginning from – the „welfare and happiness”, finishing on health related quality of life.

Key words: quality of life, life satisfaction, HRQL – Health Related Quality of Life.

OPIEKA PIELEŃNIARSKA NAD CHORYM Z CHOROBA ̄ OWRZODZENIOWA ̄ PODUDZI

NURSING CARE OF PATIENTS WITH LEG ULCERS

LIDIA LEWANDOWSKA, ZYGMUNT ADAMSKI

Oddział Chorób Skóry
Szpital Wojewódzki w Poznaniu
Ordynator: prof. dr hab. med. Zygmunt Adamski

Streszczenie

Artykuł omawia zagadnienie opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem z chorobą owrzodzeniową podudzi w kontekście różnych problemów klinicznych, psychicznych i socjalnych mogących wystąpić w tej chorobie. W artykule przedstawiono wieloaspektowość opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem z chorobą owrzodzeniową podudzi, z rozróżnieniem na leczenie i pielęgnowanie chorego w warunkach szpitalnych, jak i warunkach domowych. Zaprezentowano możliwe problemy pielęgniarzkie, jakie dotyczą chorych cierpiących na owrzodzenia podudzi oraz szczegółowo opisano interwencje pielęgniarzkie w tym temacie.

Słowa kluczowe: owrzodzenie podudzi, niewydolność żylna kończyn dolnych, opieka pielęgniarzka.

Summary

The article discusses the question of nursing protection of a patient with leg ulcers. It informs about many clinical, psychological and social problems in this group of patients and present specificity of nursing care of patients with leg ulcers. The article distinguishes treatment and caring for a patient both in hospital and at home. It presents possible caring problems concerning patients with leg ulceration. This article also describes nursing interventions in this theme in detail.

Key words: leg ulcers, venous insufficiency, nursing care.

**ROLA I FUNKCJONOWANIE SYSTEMU IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ
W DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ**

*THE ROLE AND FUNCTIONING OF THE CORPORATE DESIGN SYSTEM
IN HEALTH CARE INSTITUTIONS*

MARIA DANUTA GŁOWACKA, PIOTR CZAJKA

Katedra Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Kierownik: prof. UM dr hab. Maria Danuta Głowacka

Streszczenie

Celem artykułu jest zaprezentowanie wybranych zagadnień związanych z systemem identyfikacji wizualnej będącym elementem składowym tożsamości zakładu opieki zdrowotnej. W kolejnych akapitach podjęto rozważania nad wieloaspektowością omawianego zagadnienia ze szczególnym uwzględnieniem: przesłanek uzasadniających konieczność tworzenia, procesu wdrażania zmian, a także zarządzania systemem identyfikacji wizualnej.

Słowa kluczowe: marketing, system identyfikacji wizualnej, tożsamość, wizerunek.

Summary

The main aim of the article is to present selected problems and issues related with corporate design which is a component of corporate identity. In successive paragraphs the authors consider discussed matter by taking into consideration circumstances that give reasons for creating, implementation and management of corporate design.

Key words: marketing, corporate design, identity, image.

ZDROWIE A ROZWÓJ INSTYTUCJI SOCJALNO-READAPTACYJNYCH W EUROPIE ZACHODNIEJ

HEALTH AND THE DEVELOPMENT OF SOCIAL READAPTATION INSTITUTIONS IN WESTERN EUROPE

PIOTR STĘPNIAK

Zakład Organizacji i Zarządzania
Katedra Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Kierownik: prof. UM dr hab. Maria Danuta Głowacka

Streszczenie

Artykuł omawia rozwój instytucji ochrony zdrowia oraz pracy socjalnej w krajach Europy Zachodniej. Autor stawia tezę, że obie te dziedziny rozwijały się razem. Podstawą ich rozwoju było dostrzeżenie konieczności wzmacniania społecznego osób w różnego rodzaju sytuacjach trudnych. Wzmocnienia takiego potrzebowali także więźniowie. Dobry stan zdrowia był bowiem jednym z warunków readaptacji społecznej. Działania pomocowe miały różny charakter, co przyczyniło się do powstania różnych instytucji zdrowotno-socjalnych. Autor podejmuje próbę zestawienia takich instytucji w zbiorczej tabeli. W oparciu o to wskazuje następnie instytucje zdrowotno-socjalne, wyspecjalizowane w pracy na rzecz wymiaru sprawiedliwości. W powyższym kontekście zostaje także omówiony rozwój profesji pracownika socjalnego oraz współczesny jego statut. Wskazane zostają dziedziny, w których podejmuje interwencję. Wśród nich szczególne miejsce zajmuje praca z osobami, które weszły w konflikt z prawem karnym. Artykuł podejmuje zatem próbę pokazania związków pomiędzy wskazanymi zagadnieniami, a więc próbę syntezy różnych wątków pojawiających się w dotychczasowych publikacjach z tego zakresu.

Słowa kluczowe: ochrona zdrowia, praca socjalna, readaptacja społeczna, Europa Zachodnia, instytucje.

Summary

The article discusses the development of health protection as well as the social work in Western countries. The author believes that both fields developed together. The basis of their development was the perception of necessity of persons' social empowerment in different kinds of difficult situations. The prisoners needed such empowerment also. The good health status was as one of conditions of social readaptation. Helping activity had different character, which contributed to the rise of different social institutions of health care. In summary the author undertakes a schedule test of composition of such institutions. In support, he shows the institutions of social work and health, specialized in work for justice. In the above mentioned context, the development of social workers profession as well as their present status are considered. The author mentions field which require intervention in this respect. Among them special place occupies work with the convicts. Therefore, the article undertakes the test of showing the relationships among indicated questions. So, is the test of synthesis of different ideas in literature.

Key words: protection of health, social work, social readaptation, Western Europe, institutions.

ZASADNOŚĆ DZIAŁAŃ PUBLIC RELATIONS W ZAKŁADACH OPIEKI ZDROWOTNEJ

THE LEGITIMACY OF PUBLIC RELATIONS ACTIVITIES IN HEALTH CARE INSTITUTIONS

ANETA CZERWIAK, KAROL ĆWIK

Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Kochanowskiego w Kielcach
Kierownik: dr hab. Monika Szpringer

Streszczenie

Niniejsza praca wskazuje na zasadność i konieczność prowadzenia działań public relations przez zakłady opieki zdrowotnej na tle specyficznych warunków ich funkcjonowania, roli we współczesnym społeczeństwie oraz mechanizmów rynkowych. Działania te prowadzone w sposób świadomy, planowy i systematyczny pozwalają na pozyskanie zaufania i przychylności otoczenia zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego. Elementy pozamedyczne mają dla pacjenta bardzo istotne znaczenie w postrzeganiu jakości świadczonych usług oraz znajdują swoje odzwierciedlenie w jego satysfakcji. Kluczowego znaczenia nabierają zatem działania public relations, zwłaszcza w kontekście budowania wizerunku zakładu opieki zdrowotnej.

Słowa kluczowe: rynek usług medycznych, satysfakcja pacjenta, budowanie wizerunku.

Summary

This work points at the legitimacy and necessity of public relations activities carried out by health care institutions against a background of their specific functioning conditions, their role in contemporary society and market mechanisms. Doing these activities in a planned, conscious and systematic way leads to gaining trust and goodwill of their internal and external publics. The non-medical elements have crucial importance for patients in the perception of services quality and have a reflection in their satisfaction. The public relations activities become a key issue, especially in building of the health care institution image.

Key words: medical services market, patient satisfaction, image building.

UDZIAŁ PIELEŃNIARKI W OPIECE NAD DZIECKIEM Z MÓZGOWYM PORAZENIEM LECZONYM TOKSYNĄ BOTULINOWĄ

NURSE'S ROLE IN THE CARE OF A CHILD WITH CEREBRAL PALSY TREATED WITH BOTULIN TOXIN

BARBARA GUGAŁA

Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Medyczny
Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa
Kierownik: prof. dr hab. n. med. Paweł Januszewicz

Streszczenie

Nowoczesną metodą leczenia spastyczności w terapii mózgowego porażenia dziecięcego jest miejscowe, domięśniowe podawanie toksyny botulinowej. W procesie kompleksowej rehabilitacji bierze udział wielu specjalistów. Wspomaganie farmakologiczne z umiejętnym doбором metod usprawniania oraz niezbędnym zaopatrzeniem ortopedycznym, stanowią zasadniczą część kompleksowego postępowania w leczeniu dzieci z porażeniem mózgowym. O sukcesie decyduje również aktywne i pełne zaangażowanie rodziców leczonych dzieci. W tym procesie pielęgniarka środowiskowa poprzez swój wkład edukacyjny, opiekuńczy i terapeutyczny odgrywa bardzo ważną rolę w procesie kompleksowej rehabilitacji.

Słowa kluczowe: mózgowie porażenie dziecięce, toksyna botulinowa, rola pielęgniarki.

Summary

A modern method for treatment of spasticity in the therapy of child cerebral palsy is local intramuscular application of botulin toxin. Many specialists participate in the comprehensive rehabilitation. The primary constituent elements of comprehensive treatment for children with cerebral palsy are pharmacological support as needed, skillful selection of rehabilitation methods and essential orthopedic equipment. Success, however, depends on the active and complete involvement of parents in comprehensive treatment of their child. The visiting nurse who is an educator carer and therapist, is indispensable in comprehensive rehabilitation.

Key words: child cerebral palsy, botulin toxin, involvement of a nurse.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
STUDENCKIEGO PSYCHOLOGICZNEGO KOŁA NAUKOWEGO**

*A REPORT ON THE ACTIVITY OF STUDENTS' PSYCHOLOGY RESEARCH GROUP
OF POZNAN UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES*

WOJCIECH STRZELECKI*, MICHAŁ MANDECKI**

*Zakład Psychologii Klinicznej
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Kierownik: dr n. biol. Ewa Mojs
**Pielęgniarstwo, Wydział Nauk o Zdrowiu,
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
Studenckie Psychologiczne Koło Naukowe
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI
„WZORZEC ETYKI MEDYCZNEJ W ŚWIETLE ŻYCIA I DZIEŁA ALBERTA SCHWEITZERA”**

*A PATTERN OF MEDICAL ETHICS IN THE LIGHT OF ALBERT SCHWEITZER'S LIFE AND WORK –
A CONFERENCE REPORT*

BOGUSŁAW STELCER*, WOJCIECH STRZELECKI*, MARCIN CYBULSKI*, MICHAŁ MANDECKI**

*Zakład Psychologii Klinicznej
Wydział Nauk o Zdrowiu
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Kierownik: dr n. biol. Ewa Mojs
**Studenckie Towarzystwo Naukowe
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Studenckie Psychologiczne Koło Naukowe

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI „PSYCHOLOGIA W MEDYCYNIE”

„PSYCHOLOGY IN MEDICINE” – CONFERENCE REPORT

WOJCIECH STRZELECKI*, MARTA CZARNECKA*, MARCIN CYBULSKI*,
MAJA STRZELECKA**, MICHAŁ MANDECKI***

*Zakład Psychologii Klinicznej

Wydział Nauk o Zdrowiu

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Kierownik: dr n. biol. Ewa Mojs

**Katedra Profilaktyki Zdrowotnej

Wydział Nauk o Zdrowiu

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Kierownik: prof. dr hab. Jacek Wysocki

***Studenckie Towarzystwo Naukowe

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Studenckie Psychologiczne Koło Naukowe

RECENZJA KSIĄŻKI PT.

„ZDROWIE SPOŁECZNE, EDUKACJA, ZARZĄDZANIE”

POD REDAKCJĄ MARII DANUTY GŁOWACKIEJ I EWY MOJS

**WYDAWNICTWO WYŻSZEJ SZKOŁY KOMUNIKACJI I ZARZĄDZANIA W POZNANIU,
POZNAŃ 2007**

„SOCIAL HEALTH – EDUCATION AND MANAGEMENT” – A REVIEW

*SOCIAL HEALTH – EDUCATION AND MANAGEMENT, M.D. GŁOWACKA AND E. MOJS [EDS],
WSKiZ PRESS, POZNAŃ 2007*

JOANNA ZDANOWSKA

Zakład Organizacji i Zarządzania

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Kierownik: prof. UM dr hab. Maria Danuta Głowacka
